

FABU-LÓ 3

Részlet egy ménes életéből

Szelíd, a négyéves kanca első csikóját várta. Nyugtalanul járt-kelt egymagában a ménestől lemaradva. Szorongása nem ok nélküli, egy csikózó kanca a legkönnyebb zsákmánya a ragadozóknak.

A ménes lassan haladt át az ingoványos területen, Szelíd egy tavacska mellett a nádas közepén talált menedéket, elrejtve őt és születendő utódját a külvilágtól.

Szelíd azóta számolta a napokat, mióta megfogant benne kicsinye. Aznap volt a 345. napja. Sokáig már nem várhat, érezte, hogy csikója világra akar jönni. Az idő kifejezetten hűvös volt, ő mégis izzadt, feszült volt, hol lefeküdt, hol járkált, s folyton figyelte a hasából sugárzó furcsa fájdalmat. Pej szőrén izzadtságcseppek gördültek a hasáig, fején a hóka is átnedvesedett.

Amikor elérkezettnek látta az időt, végre lefeküdt, s elkezdődött a vajúdás. Először a burok több színben pompázó léggömbje bukkant elő. A léggömb megrepedt, s elfolyt belőle a víz. Egy szőrös csutakos kis csikó alakja lassan kivehetővé vált. Anyja szaglászta, nyalogatta, s közben emlékezetébe véste újszülött csikója szagát.

Miközben
nyalogatta, a
csikó szemei
kinyíltak. Szelíd
üdvözölte
kicsinyét, aki
rögtön
leutánozva
válaszolt. Amíg
a csikó tág
szemekkel
rácsodálkozott
a nagyvilágra,
Szelíd felállt, s
ezzel
elszakította a
köldökzsinórt.



Az ellés hivatalosan befejeződött.

Szelíd nagyon elfáradt, de végtelenül boldog volt. Első csikója épp felállni készült. Próbálkozása sikeres volt. Amint lábra kapott,

csammogni kezdett, ajakaival az anyatejet kereste. Anyja segített neki megtalálni, tudta, hogy ez nagyon fontos egy csikó számára.

A kiscsikó remegő lábakkal buzgón szopta anyja csecjét. Amikor befejezte, büszkén kihúzta magát, s anyjára pillantott. Szelíd végigmérte délceg kisfiát: színe mint a gesztenye, homlokán megnyúlt csillag és mind a négy lábán kesely volt, pont mint az anyja. Magas ló lesz, már első pillanatban látta.

- Délceg lesz a neved! – mondta Szelíd – Délceg!

Délceg viharosan fejlődött. Születése után néhány órával már mindent tudott, amit a többi ló is tud, csak kicsiben. Látta környezetét, hallotta a többi élőlény hangját, érezte a virágok és fák illatát, s megízlelte az anyatejet. Ha kellett ügetett vagy vágatott Szelíd mellett, mint egy kis árnyék követte mindenhová anyját.

A csikó és anyja az első éjszakát a ménes szélén töltötte, Szelíd még féltette Délceget a többiektől. De ahogy felkelt a nap, s a lovak tovább indultak volna, Szelíd bevezette Délceget a nagy családba.

A kancák szimatolták, a csikók örömmel körülugrálták Délceget. A vezérmén – akit Vezérnek hívtak – vetett csikójára egy futó pillantást. Csikója az anyja színét örökölte, de a megnyúlt csillag a homlokán pont olyan volt mint az övé. Elégedettnek tűnt, horkantott egyet örömét kifejezve, majd folytatta a legelést.

Délceg élete első hónapjait főként játékkal, evéssel és pihenéssel töltötte. Játszott csikótársaival, ette-itta az anyatejet és ideje felét szundikálással töltötte. Anyjától távol nem került, mindig látótávolságon belül maradt.

Fokozatosan, ahogy napról napra több fogat számlálhatott szájában, elkezdett szárazni. Figyelte, hogy anyja mit eszik, mint nem eszik, próbálta leutánozni. Már tudta, hogy akármit nem ehet meg. Ha mérgező növényt nyel le abba belepusztulhat, mert kihányani nem tudja. Ami elöl bemegy az csak hátul jöhet ki.

Az anyatej mellett lassan egyre több fűvet evett, s gyakran kóstolgatta a friss lótrágyát is. Eleinte azt hitte anyja megszidja érte, de kiderült, hogy a csikóknak szükségük van a trágyában lévő gombákra, hogy nagyobb korukban minden fűfélét meg tudjanak emészteni.

Délceg egyre több időt töltött csikótársaival. Mivel ő volt a legfiatalabb, a többiek gyakran okították, segítettek neki megismerni a ló társadalmat. A csikók játéka abból állt, hogy gyakorolták a rajtaütést: üldözték egymást, menekültek. Mivel a ló – úgy mondják – menekülő állat, fontos a gyorsaság és a jó kondi. Délceg többnyire

a többi csődör csikóval játszott, a kanca csikók csak ritkán tartottak velük a játékok során. Ha pedig megunta a játékot, Délceg anyjához szaladt, ivott tejéből vagy szundikált a fűben.

A napok gyorsan peregtek. Délceg elérkezett abba a korba, amikor folyton kérdez és kérdez és kérdez. Anyja Szelíd pedig folyton csak válaszol, mesél, tanít.

- Anya! – kiáltott Délceg – Te sosem alszol? Vagy a többiek? Apa meg a néném? Csak mi csikók alszunk folyton?

- Dehogynem – válaszolt mosolyogva Szelíd – Mi is alszunk, vagy inkább úgy mondanám, hogy szendergünk. A csikóknak még sok alvásra van szükségük, de meglátod, ahogy egyre nagyobb leszel, egyre kevesebbet alszol, a végén pedig csak annyit szundikálsz mint mi, felnőtt lovak.

- Az mennyi? De hát ti sosem alszotok!

- Olyan mélyen nem is, mint te, tejfeles szájú kis csikóm! Délelőtt vagy délután mindig szendergek pár órát, éjjel pedig akár alszom is egy-egy órácskát. Persze



csak akkor ha teljes biztonságban vagyok. Ilyenkor a ménes fele figyel, őrködik, a másik fele alszik, majd cserélünk.

- De hát sosem látlak a fűben feküdni!? – monda Délceg

- Mert ritkán pihenek fekve. – válaszolt Szelíd - Leginkább állva alszom. Tudod, a felnőtt lovak teste súlyosabb, sokáig nem tudunk feküdni, mert megnyomjuk saját testünket, nehezebb a légzés is ilyenkor.

- Ha megnövök, nekem is állva kell majd aludnom? – kérdezte Délceg

- Nem kell, de így lesz könnyebb – mondta Szelíd - Ha szaladni kell, gyorsabb vagy álló helyzetből, arról nem is beszélve, milyen nehéz felemelni saját testünket vékony lábainkkal!

- Hát ez jó! - mondta Délceg - Akkor megyek és kialszom magam, amíg még nem vagyok túl nagy darab!

- Menj csak! - mondta Szelíd miközben nézte csikóját, aki belevetette magát a legmagasabb fűbe. Délceg amint letette a fejét már aludt is. Anyja mellé állt, megszagolta, megnyalta a füle tövét, majd az elkövetkező pár órában vigyázta álmát.

Délceg robajlásra ébredt. Nyújtózkodni sem volt ideje, anyja bökdöste, hogy keljen fel:

- Futás fiam! Meneküljünk! - kiáltotta Szelíd. Délceg felpattant és gondolkodás nélkül anyja után iramodott. A ménes vágtázott, hatalmas porfelhőt kavartak a dübörgő paták.

Futás közben a csikó hátra pillantott. Egy nála kisebb, de láthatóan gyorsabb állat hatalmas karmokkal és fogakkal üldözte őket. A „szörny” nagyon ijesztő volt. Délceg erőt merített félelméből, s felzárkózott a ménes élbolyába, anyja követte.

Percekig szaladtak, míg végül az üldöző egyre jobban lemaradt. Amikor már nem látták, lassabban de tovább szaladtak, majd megálltak.

A csikók elfáradtak, némelyikük rögtön leheveredett. A kancák megszámozták kisebb nagyobb csikóikat. A vezérmén pedig ellenőrizte, minden kancája épségben megúsza a menekülést. Szerencsére mindenki megvolt.

Délceg a földről fekvé bámulta családját. Anyja mellette állt, lábai remegtek.

- Anya! Mi volt ez? - kérdezte Délceg

- Egy nagymacska - válaszolt Szelíd

- De komolyan bántott volna minket? Kisebb volt még nálam is!

- Az lehet, de olyan élesek a karmai és olyan erősek a fogai, hogy elég ha csak ránk ugrik és máris leteríthet - mondta Szelíd

- De miért ilyen gonosz? - kérdezte Délceg

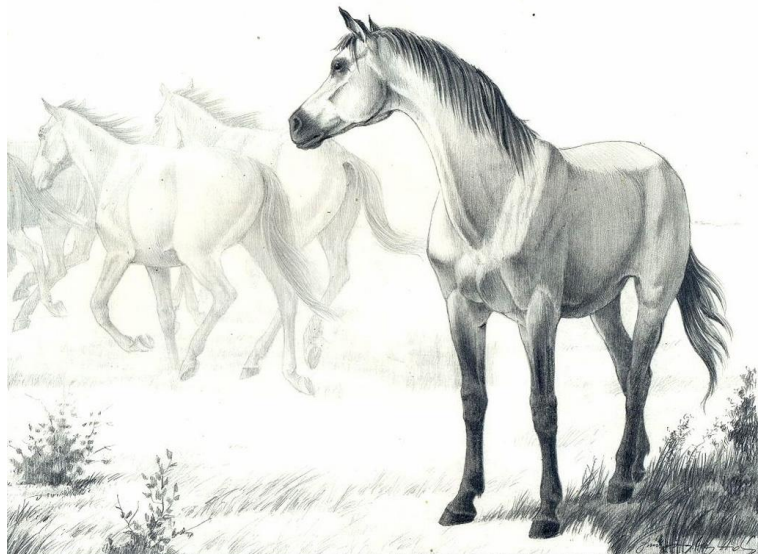
- Nem gonosz! Ez a természet rendje. Vannak állatok amik növényeket esznek, mint mi és vannak olyanok amik más állatokat.

- Aha. - mondta Délceg miközben gondolkozott - És ezt ki találta ki?

- Ez az élet rendje. Ahogy az ég kék, a fű zöld. A nagymacskák húsevők, mi lovak pedig fűvet eszünk.

- De nem csak fűvet eszünk, ugye? - kérdezte tovább Délceg - Láttam, hogy ettél már virágot, meg a fák leveleit, sőt apa múltkor kikaparta a földből egy növény gyökereit és azt ette!

- Igen. Szeretjük a változatosságot. Gyümölcsöt is szívesen eszünk. Én például nagyon szeretem a körtét – mosolyodott el Szelíd
- Nekem az anyatej a kedvencem! De kezdek rákapni a lucernára – vágta rá Délceg.
- Igen, azt minden ló szereti! Az anyatejet pedig még néhány holdtöltéig eheted, aztán te is növényevő leszel, mint a nagy lovak.
- Miért kell majd abbahagynom? – kérdezte csalódottan Délceg
- Ahogy nősz, egyre kevesebb tejem lesz, s a végén elapad. Ez is az élet rendje. De most még van elég tejem. Gyere és igyál, aztán pihend ki a mai nap fáradozalmait. Amíg szundikálsz, itt fogok legelészni a közeledben – mondta Szelíd.
- Na ez meg a másik! Hogy tudtok ennyit enni? Én egy pár falat után teleeszem magam! – kérdezte Délceg
- A tejem nagyon tápláló, a fű viszont nem. Sokat kell ennünk belőle, jól megrágva, hogy egészségesek legyünk!
- Alig van pár óra, hogy nem esztek!
- Igen. Három-négy órát eszünk, egyet pihenünk, egyet mozgunk, aztán kezdjük előlről. Most játsszuk azt, hogy nagy ló vagy, de pont pihened kell! Aludj egy órácskát, had legeljek addig! – kérlelte Szelíd Délceget.
- Igen mami! Jó fiú leszek, úgymint leragad a szemem – mire kimondta, már aludt is.



Amikor Délceg felébredt, nem hitt a szemének. Egy idegen csikó itta anyja tejét. Sárga színe, szinte fehér sörénye világított Szelíd mellett. Délceg tágra meredt szemekkel felpattant és Szelídhez futott.

- Anya!!! – kiáltotta Délceg kétségbeesetten
- Csit, kincsem! Várj a sorodra! – intette csendre anyja Délceget – Jut neked is, ne félj!
- De hát ő kicsoda? – kérdezte Délceg

- A bokrok között találtam. – válaszolt Szelíd – Az anyját elkapta a nagymacska. Szegénykém nagyon kimerült volt!

A kiscsikó kisebb volt mint Délceg, sárga csikószőre csapzott volt, lábai remegtek. Fejét el sem vette az emlőtől, csak itta-itta a meleg tejecskét.

Délceg türelmesen megvárta, amíg újdonsült csikótársa befejezte az étkezést. A kiscsikó először Szelídre nézett, tekintetében a hála csillogott, majd Délcegre pillantott érdeklődően: - Szia – mondta

- Szia – válaszolt Délceg – A nevem Délceg. Téged hogy hívnak?

- Nem tudom. – válaszolt a kiscsikó - Csak tegnap születtem. Még nem kaptam nevet.

- Majd mi találunk neked nevet! – mondta Szelíd – Gyere, menjünk a többiekhez!

- És a mamim? – kérdezett kétségbeesetten a kiscsikó

- Sajnos rajta nem segíthetünk, de az örök vágtaezőkről majd figyel rád, én pedig megóvlak a bajoktól. Persze Délceg is segíthet benne! Biztos vagyok hogy remekül kijöttek majd egymással!

- Egy lánnyal mami? – kérdezte Délceg – A lányok sosem állnak be játszani! Nem is tudom, hogy mire jók a lányok!

- Jaj, te kis buta! A lányokból lesznek az anyák. Ez a kislány is egyszer anyuka lesz, mint én – válaszolta Szelíd

- Adhatok neki nevet? – kérdezte Délceg

- Mire gondoltál? – érdeklődött Szelíd

- Lehetne Árvácska! – kiáltotta Délceg

- Találó. – mondta Szelíd – Neked hogy tetszik?

- Jó lesz – válaszolta szomorúan a kiscsikó, mert eszébe jutott, hogy tényleg árva lett.

- De csak a neved lesz Árvácska, mert mától mi vagyunk a családot – mondta Szelíd, miközben ajkaival megcirógatta Árvácskát – Gyere, bemutatlak a többieknek.

A „nagy család” hamar befogadta Árvácskát, még Vezér, Délceg apja is örült a vérfrissítésnek.

Árvácska már néhány nap után igazán otthon érezte magát új családjában. Fogadott anyja Szelíd gondoskodóan viselt iránta. Délceg, aki testvére lett minden nap okította. Egy szellős napsütéses délutánon például a testbeszéd egy területét próbálta elsajátítani.

- Nekünk lovaknak miért van ekkora fülünk? Néha nagyon zavaró tud lenni! – kérdezte Árvácska Délceget, miközben a fűben heverészttek.

- Azért ilyen nagy, hogy jobban halljunk. Minden apró neszt meg kell hallanunk, ha életben akarunk maradni – válaszolt Délceg – Próbáltad már, hogy mennyire forog? Egy csomó dolgot lehet vele csinálni és a nagy lovak kiolvassák belőle, hogy mire gondolsz!

- Tényleg? – csodálkozott Árvácska – Most például mit olvasnál a füleimből?

Árvácska fülei kimerevedtek, egyenesen Délceg felé fordultak réseivel.



- Erre mondják, hogy hegyezed a füled! – mondta Délceg – Ez a figyelem jele, az érdeklődésé. Így tartjuk a fülünket, ha valami új vagy furcsa hangot hallunk, meg persze amikor találkozunk egymással, vagy egymásra figyelünk.

- Na és mami fülei miért nem figyelnek most semerre?

Szelíd fülei vízszintesen lebegtek, réseivel a föld felé fordultak. Szemeit csukva tartotta, lábait pihentette.

- Anya pihen. Nem figyel a külső zajokra, de ilyen volt akkor is, amikor fájt valamije. De most ahogy nézem tényleg csak fáradt és alszik – nyugtatta meg Délceg Árvácskát, aki nem hagyta abba a kérdezősködést:

- Nézd csak Vezért! – kiáltotta Árvácska. Mindketten nézték a vezérmént, amint egy kétéves csődörrel, egyik fiával szemben állva viaskodott. Játéknak is tűnhetett volna, mert se harapás, se rúgás nem történt, viszont a ménes minden tagja tudta, még egy picit Árvácska is sejtette, hogy komoly dologról van szó.

Vezér füleit fejéhez lapította úgy, hogy szinte nem is látszódott. Nagyfia pimaszul megköörnyékezte egyik kancáját, ezért haragudott rá.



- Ilyenkor mi van? – kérdezte Árvácska

- Mindketten sunyítanak – válaszolt Délceg – Vezér mérges és lassan el fogja űzni Álmost. Nem tűri a szemtelen csődöröket a ménesben. Ha felnövök nekem is mennem kell majd. Remélem azért ez soká fog bekövetkezni, mert anya nagyon hiányozna!

- Ha te mész, én is megyek! – mondta Árvácska
- Majd meglátjuk – mondta Délceg, azzal felpattant és megkörnyékezte Szelídet egy kis anyatejért.

Ahogy teltek, múltak a hetek, a hónapok a csikók tovább növekedtek, okosodtak, ügyesedtek. Délcegből erős csődör vált, Árvácska csinos kis kanca lett. Szelíd pedig már újszülött csikóját terelgette.

